

Vol. 1-2

ACTA ERUDITAE SOCIETATIS SLOVACAE
CASOPIS SLOVENSKEJ UČENEJ SPOLOČNOSTI

I

LINGUISTICA SLOVACA

REDAKTOR UNIV. PROF. DR. EUDOVIT NOVAK

I/II — BRATISLAVA — 1939/1940

BRATISLAVA
UNIVERSITY
LIBRARY

Ant. Kolář: <i>Urbi et Orbi</i>	5
<i>Argumenti Latina comprehensio</i>	7
J. M. Kořinek: <i>Zur Frage der monophonematischen Wortgebilde. Ein Beitrag zur phonologischen Begriffsbestimmung des Wortes</i>	9
Ján Blaho: <i>Expressivité de l'évolution linguistique</i>	22
A. L. Arany: <i>Psychologické základy javov bilingvistických</i>	39
<i>Fondements psychologiques des phénomènes bilinguistiques</i>	50
Ladislav Gáldi: <i>L'origine du nom des hussards. Sources balkaniques du hongrois huszár > slovaque husár, etc.</i>	53
Иван Панькевич: <i>Назва гір Vihorlat на міській від Собранець-Михаловці</i>	60
A. V. Isačenko: <i>Versuch einer Typologie der slavischen Sprachen</i>	64
N. van Wijk: <i>Zu den Phonemen /j/ und /w/v/, speziell im Slavischen</i>	77 ✓
Ludovít Novák: <i>Slovenské a podkarpatoruské nárečia vo svetle európskej fonologickej geografie. Synchronické i diachronické poznámky k porovnávacej jazykovede stredoeurópskej</i>	85
<i>Die slovakischen und karpathenrussischen Mundarten im Lichte der europäischen phonologischen Geographie. Synchronistische und diachronistische Bemerkungen zur vergleichenden mitteleuropäischen Sprachwissenschaft</i>	99
<i>Словацькіє и Подкарпаторуськіє наречія в освещенні європейської фонологічної географії. Синхроністическіє и діахроністическіє заметки к середно-європейському сравнительному языкознанию</i>	102
Ludovít Novák: <i>Neznáme nemecké vplyvy na západoslovanský, východoslovanský a maďarský konsonantizmus. Germanoslavistický príspevok k porovnávacej jazykovede stredoeurópskej (o zmenách γ (x) > h a f > ř)</i>	106 ✓
<i>Unbekannte deutsche Einflüsse auf den westslavischen, ostslavischen und madjarischen Konsonantismus. Ein germano-slavistischer Beitrag zur vergleichenden mitteleuropäischen Sprachwissenschaft (über den Wechsel g > γ > h und f > ř)</i>	112
<i>Неизвестные немецкие влияния на западно- и восточнославянский, а также и на венгерский консонантизм. Германославянский вклад в средно-европейское сравнительное языкознание (об изменениях γ (χ) > h и f > ř)</i>	115
Ján Stanislav: <i>Pribinovi veľmoži</i>	118
<i>Pribina's Magnaten</i>	147
Robert L. Rudolf: <i>Die slovakischen Lehnwörter im Inseldeutschen in der Slowakei</i>	151
<i>Slovenské slovníkové vplyvy na nárečovú nemčinu na Slovensku</i>	165

Frant. Sima: <i>Z lexikálnych vplyvov slovenčiny na maďarské nárečia nitrianske</i>	169
<i>Szlovák jövevénysszavak a nyittravidéki palóc nyelvjárásokban</i>	182
<i>Slovakische Lehnwörter in den nitraer palóc'schen Dialekten</i>	182
✓ Jozef Szabó: <i>Maďarské elementy v slovenských nárečiach v Gemeri</i>	183
<i>A magyar nyelv elemei a gömöri szlovák nyelvjárásokban</i>	189
✓ Jozef Štolc: <i>Dialektické členenie spišských nárečí</i>	191
Štefan Tóbbik: <i>Striednice za praslov. *ořt-, *olt- v gemerských nárečiach</i>	208
<i>Wörter mit rat-, lat- für urslavisches ořt-, ořt- in den slovakischen Mundarten von Gemer</i>	219
✓ Adolf Kellner: <i>K charakteristice čadeckých nárečí</i>	220
✓ Ján Sabršúľ: <i>Kvantita podjavorinského nárečia</i>	230
Frant. Zagiba: <i>Melodika ľudovej piesne a jej vzťah k vetnej intonácii</i>	237
<i>Zum Verhältnis der Melodie des Volksliedes zur Satzintonation</i>	242
Josef Hrabák: <i>K teorii rýmu</i>	244
<i>Des problèmes de la rime</i>	248
Mikuláš Bakoš: <i>K vývinu slovenských teórií básnického rytmu. Teórie Petra Kellnera-Hostinského</i>	249
Frant. Kalda: <i>Vereinfachte Rechtschreibung oder vereinfachte Schriftsprache? Niederländische (holländische) Parallele zur Problematik der slovakischen Schriftsprache</i>	253
L. M. Jánsky: <i>Slovenský jazykový purizmus vo svetle štatistiky. K. I.—VII. ročníku Slovenskej reči</i>	262
Ján V. Ormis: <i>K slovenskej právnej terminológii</i>	272
Imrich Kotvan: <i>Juraj Fándly a slovenský jazyk</i>	286
Karel Paul: <i>B. Kopitar a Slováci. K dějinám kulturní vzájemnosti slovensko-jihoslovanské</i>	292
<i>B. Kopitar und die Slovaken</i>	298
Ludovít Novák: <i>List ř kniežata N. S. Trubeckého o slovenskom, českom a ruskom historickom hláskosloví</i>	299
Alexander Húščava: <i>Neznáma trnavská listina z roku 1490</i>	303
Dezider A. Dubay: <i>Kremnické listy z rokov 1564—9</i>	307
✗ <u>Jozef Szabó</u> : <i>Nárečové texty z gemerského Horehronia</i>	353

NEKROLOGY — ZVESTI — PREHLADY — POSUDKY — DISKUSIE

† Ján Sárگا (23. XII. 1918—4. II. 1940). I: Ludovít Novák. II: Frank Wollman. III. Eugen Perfeckij	857
Poznámka. Red.	360
Slovanský vplyv v maďarskom vetosloví. Prehľad doterajšieho bádania. Gabriel Orbán	361
Carpatica I, 1, A, 1939. L. N. I, 2, A, 1939. Eugen Pauliny	363
Sborník Matice slovenskej XVI/XVII, 1938/39 Časť prvá: Jazykoveda. Eugen Pauliny	365
Sborník Matice slovenskej XVI/XVII, 1938/39 Časť druhá: História. L. Novák	368
Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti XXXII/XXXIII, 1938/39. L. N.	369
Slovanský jazyk I, 1940, č. 1 a 2. Ludovít Novák	370
Filozofický zborník I, 1940, č. 1. L. Novák	372
Acta Linguistica I, 1939, č. 1—3. Ludovít Novák	373
Linguistica Slovaca a ostatné časti Časopisu Slov. uč. spol. Ludovít Novák	375
Magyar Népnyelv. A. Arany	377
Emanuel Horn: Slovenský pravěk. J. M. Kořínek	378
Zolnai B.: Szóhangulat és kifejező hangváltozás. J. M. Kořínek (deutsch)	379
Mieczysław Malecki: Język polski na południe od Karpat. Jozef Szabó	383
A. V. Isačenko: Slovenski verz. Mikuláš Bakoš	384
Ján K. Garaj: Príručný slovník diferenciálny a synonymický. Ludovít Novák	386
Redakčná poznámka. Redakcia	394

APPENDICES — PRÍLOHY

Mapová príloha k štúdiu J. Štolca a vysvetlivky k nej	207
Mapová príloha k štúdiu St. Tó bika a vysvetlivky k nej	219
Faksimile trnavskej listiny z r. 1490 a jej pečiatok (k štúdiu A. Húščavu)	305
Faksimile 8 kremnických listov z r. 1564—9 (k edícii D. A. Dubaya)	252
[Tabuľky a diagramy v štúdiách A. V. Isačenka, J. Sabršúla a L. M. Jánskeho.]	

Tento dvojročník časopisu Linguistica Slovaca (I/II, 1939/40) vyšiel na 400 stranách s 12 prílohami v júni r. 1940 v 1200 exemplároch nákladom Slovenskej učej spoločnosti v Bratislave a tlačou Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku v Turčianskom Svätom Martine.

Vol 3

AE
STI

ACTA ERUDITAE SOCIETATIS SLOVACAE
ČASOPIS SLOVENSKEJ UČENEJ SPOLOČNOSTI

I

VAK
RAZ

ESZ
OS

TIN

LINGUISTICA SLOVACA

REDAKTOR UNIV. PROF. DR. LUDOVIT NOVÁK

81

III — BRATISLAVA — 1941

Eugen Pauliny: K otázke dialogu a monologu	5
J. M. Kořínek: Substituovanie jazykov v kultúrnych štýloch, najmä v štýle vedeckom	10
<i>Über die Substitution von Sprachen in den einzelnen Kulturstilen und besonders im wissenschaftlichen Stil</i>	20
Ján Blaho: <i>Substrats préromans en slovaque (ũ, ganda, manna, arava, dunum)</i>	25
† N. van Wijk: <i>Zum urslavischen sogenannten Synharmonismus der Silben</i>	41
Štefan Peciar: <i>Vznik praslovan. slabičných likvid l, r</i>	49
Fr. Kalda: <i>Zum System der niederländischen „Mutae.“ Niederländische (holländische) Parallele zur Frage der phonologischen Umwertung der slavischen Serie g—γ—h</i>	54
Архиепископ Іларіон (Іван Огієнко): <i>Повторний інфінітив у слов'янських мовах. Старослов'янсько-давньоєврейські порівняння.</i>	61
Franc Grivec: <i>Težka mesta v Žitjih Konstantina in Metodija</i>	73
<i>De locis difficilibus in Palaeoslavica Vitis Constantini et Methodii</i>	82
Václav Machek: <i>Slav. rarogъ ‚Würgfalkе‘ und sein mythologischer Zusammenhang</i>	84
Jozef Martinka: <i>Pôvod a význam mena rieky Hornád</i>	89
<i>Ursprung und Bedeutung des Flussnamens Hornád</i>	102
Robert L. Rudolf: <i>Die bairischen Lautwandel b > p, b > w, w > b und f > w in den deutschen Lehnwörtern der slovakischen Sprache</i>	103
Jozef Orlovský: <i>Z kmeňoslovia gemerských nářečí Muránskej doliny</i>	110
Josef Hrabák: <i>Vztahy eufonie veršové k sémantice a k metru</i>	120
Imrich Kotvan: <i>Jozef Ignác Bajza a slovenská reč</i>	124
Ludovít Novák: <i>Najstaršia, doteraz neznáma česká listina zo Slovenska (Stiborovská; Skalica 13. decembra 1422; s prílohou faksimile.)</i>	130
Ladislav Šimovič: <i>Z knih mesta Skalice zo XVI. a XVII. storočia</i>	134
Ján Béder: <i>Nárečové ukážky z Lukáčoviec (okr. Hlohovec)</i>	147

NEKROLOGY — ZVESTI — PREHLADY — POSUDKY — DISKUSIE

† <i>N. van Wijk</i> (4. október 1880 — 25. marec 1941). Ludovít Novák	154
<i>Société Genevoise de Linguistique</i> , L. N.	154
<i>Irrwege der Experimentalphonetik</i> . Fr. Bezlej: <i>Oris slovenskega knjižnega izgovora</i> . A. V. Isačenko	155
<i>Igor Hrušovský: Teória vedy</i> . J. M. Kořínek	159
<i>Herbert Weinelt: Die mittelalterliche deutsche Kanzleisprache in der Slowakei</i> . Robert L. Rudolf	163
<i>Ila Bálint: Település és nemesség Gömör megyében a középkorban</i> . Jozef Orlovský	168
✓ <i>Michal Koperdan: Porovnávacía gramatika východoslovenského nárečia</i> . Jozef Štolc	169
<i>Sborník Matice slovenskej XVIII, 1940</i> Časť prvá: Jazykoveda. L. N.	171
<i>Slovenská reč a Slovenský jazyk</i> . L. N.	172
<i>Redakčná poznámka</i> . Redakcia	172

APPENDICES — PRÍLOHY

Faksimile skalickej listiny z r. 1442 (k štúdiu L. Nováka)	132
Faksimile dvoch strán skalických mestských zápisov z r. 1590 a 1617 (k štúdiu L. Šimoviča)	144

Tento ročník časopisu *Linguistica Slovaca* (III, 1941) vyšiel na 176 stranách s 3 prílohami v októbri r. 1941 v 1000 exemplároch nákladom Slovenskej učenej spoločnosti v Bratislave a tlačou Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku v Turčianskom Svätom Martine.

Vol. 4-6

LINGUISTICA SLOVACA

IV - VI

REDAKTORI:

UNIV. PROF. DR. LUDOVÍT NOVÁK

UNIV. PROF. DR. EUGEN PAULINY

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED A UMENÍ
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVACA

BRATISLAVA 1945-48

vesa ako

l r. 1947
jch vlast-

niv. prof.

M. Ko-
ykospylu,

Wein-

lovenskej
10—41 za
lovenskej
Ja prof.
é pomery

entativny
ku vôbec.
zaviazan-
riadneho

SAVU

ju práce,
v á k ako
1941 vy-

uliny,
do tlače.
m číslom
eda roky
pomery
tom bude

OBSAH

N. Losskij: <i>Ideálne základy jazyka</i>	5
V. Skalička: <i>Sur le rôle de la flexion interne dans la langue</i>	13
J. Ružička: <i>Zum Problem der Diphthonge</i>	23
J. Krámský: <i>Fonologické využití samohláskových foném</i>	39
J. Horecký: <i>Poznámky k celostnému významu pádov v latinčine</i>	44
Ив. Лековъ: <i>Към въпроса за функцията на ортографията въ фонологичното устройство на славянските езици</i>	56
V. Flajšhans: <i>Medzi dvoma jubileami: 833—845</i>	61
F. Grivec: <i>Adnotationes ad vitas Constantini et Methodii</i>	70
B. v. Arnim: <i>Beiträge zur Erforschung der Sternnamen bei den Slaven</i>	76
V. Blanár: <i>Z ortografickej problematiky osobných mien</i>	90
Š. Peciar: <i>K otázke fonologického pomeru i a j v slovenčine</i>	107
Š. Peciar: <i>K slovenským nárečovým zmenám -m>-n a -n>-n</i>	121
A. Kellner: <i>K palatalisaci v čadeckých nářečích</i>	134
R. Martiš: <i>Nárečový obraz Požitavia v porovnaní s nárečím Komjatic ako reprezentantným nárečím stredného Ponitria</i>	145
J. Orlovský: <i>Hláskoslovie náreči Muránskej doliny</i>	154
J. Kohút: <i>Hláskoslovná sústava nárečia východnianskeho</i>	174
A. Kozá: <i>Základné kresťanské modlitby slovenské v historickom prehľade do XX. storočia</i>	202
K. Paul: <i>Jungmannův slovník česko-německý a Slovensko</i>	234
V. Kochol: <i>Štúrov štýl publicistický</i>	254
J. Horecký: <i>K charakteristike štúrovského lexika</i>	279
J. Hrabák: <i>Několik poznámek o slovesných tvarech</i>	299
Š. Drozd: <i>Conscriptio dominii Trenchin anni 1722 orig.</i>	302
A. D. Dubay: <i>Z jazyka kremnických listov z r. 1564—1569</i>	307
J. Orlovský: <i>Nárečové texty z Gemera</i>	332
M. A. Marsínová: <i>K stylistickému rozboru Frizijských pamiatok</i>	347
I. Панькевич: <i>Пісня про Штефана воєводу як пам'ятка лемківського Шариського говору</i>	354
I. Панькевич: <i>Фолварська грамота Алексія Мироловича 1607 р. як пам'ятка Українського лемківського говору на Спиші</i>	368

DISKUSIE

- V. Blanár: *Hjemslevova jazyková teória a otázka sémantiky* 381

LITERATÚRA

- J. Horecký: *A. Roselli, Le mol* 385
 A. V. Isačenko: *Jozef Ružička, Z problematiky slabiky a prozodických vlastností. K vývinu hornonemeckého slova* 386
 Ив. Лековъ: *Нова Кириллометодиевска библиография* 388
 К. Н. Мауер: *A. V. Isačenko, Jazyk a pôvod Frizinských pamiatok* 389
 Ив. Лековъ: *Нъколко нови славянски хрестоматии* 392
 A. V. Isačenko: *Tri praktické príručky cirkevnej slovančiny* 394
 J. Horecký: *Astrid Baecklund, Die univervbierenden Verkürzungen der heutigen russischen Sprache* 397
 J. Horecký: *Trudy moskovskogo instituta istorii, filosofii i literatury* 398
 J. Komarovský: *Izvestia Akademii Nauk SSSR. Otdelenie literatury i jazyka* 400
 L. Šimovič: *Univ. doc. Dr. A. V. Isačenko, Príručka ruského jazyka* 405
 J. Hušková: *Z rumunskej jazykovedy* 406
 J. Horecký: *Nórška práca o gaelských nárečiach* 411
 J. Štolc: *Márkus Mihály, A bokortanyák népe* 416
 J. Orlovský: *Dr. Ad. Kellner, Štramberské nářečí* 420
 J. Orlovský: *Dr. Fr. Svěrák, Boskovické nářečí* 421
 J. Horecký: *Prof. Dr. V. Šmilauer, Novočeská skladba* 422

NEKROLOGY

- J. Horecký: *J. M. Kořínek* 425

ZPRÁVY

- ✓ J. Štolc: *Atlas slovenského jazyka* 427
 ✓ J. Štolc: *O nárečovom výskume medzi Slovákmi v Maďarsku* 432
 J. Štolc: *Zpráva o činnosti Jazykovedného ústavu Slovenskej akadémie vied a umení* 436
 Redakčná poznámka 441